

Zentral nuklearrak

66 erreaktore nuklearren ondoan bizi gara

Euskal Herri inguruan 66 erreaktore nuklear daude. 8 Espainian daude, eta 58 Frantzian. Horietako 4 gure mugetatik 5 eta 200 kilometro arteko distantziara daude.

DANIEL UDALAITZ

JAPONIA EGOERA LARRIAN DAGO joan den martxoaren 11n gertatutako lurrikararen eta hondamendi nuklearraren ondorioz. Horrek energia nuklearraren egoerari buruzko eztabaida eragin du Euskal Herrian eta mundu osoan. Hori gertatu baino lehenago, Espainiako Gobernuak nuklearren bizitza luzatzeko aukera aztertzen ari zen —horien artean Garoñakoarena, Euskal Herriko gertuen dagoen zentral nuklearrarena— eta mahaigaineratu zuen energia nuklearra beharrezkoa zela energia-etorkizuna bermatzeko. Japonian gertatu den hondamendi nuklearrak itxaropen horiek zapuztu ditu eta, une batez bada ere, eztabaida bertan behera utzi dute. Industria eta finantza talde handiek, aldiz, hor jarraitzen dute; izan ere, beren *lobby*en eta baliabide mediatikoen babesarekin. Giroa baretzen denean, orain gori-gori dago-eta, eztabaidari eutsiko diote berriro eta presioa egingo dute munduan energia nuklearra erabiltzen jarrai dezagun, bai eta gehiago erabil dezagun ere.

Testuinguru hori abiapuntu hartuta, zein da Euskal Herrian eta munduan energia nuklearraren egoera?

Egun 442 erreaktore nuklear daude martxan eta 65 erreaktore ari dira eraikitzen munduko hainbat lekutan. Euskal Herrian ez dago zentral nuklearririk martxan. Dena den, hainbat zentral gugandik oso gertu daude. Beraz, Japonian gertatutako hondamendi nuklearraren antzekorik gertatuko balitz, arriskuan egongo ginake.

Euskal Herria lau erreaktore nuklearek setiatuta

Euskal Herrian denbora asko egon gara zentral nuklear bat eraikiko zuten beldurrez, esate baterako, Lemoizen. Azkenean, zentral hori ez zuten eraiki. Dena den, Euskal Herria leku arriskutsuan dago; izan ere, gure herrialdea 66 zentral nuklearez inguratuta dago eta horietako lau oso gertu ditugu. Espainiako estatuan zortzi erreaktore daude eta guztira 7.727 megawatteko ahalmena dute; Frantziako estatuan, berriz, 58 daude eta guztira 63.423 megawatteko ahalmena dute.

Hauek dira Espainiako 8 erreaktore nuklearrak: Garoña —Euskal Herriko gertuen dagoena—, Almaraz I eta II, Asco I eta II, Cofrentes, Tri-

llo eta Vandellós II. Frantziako 58 erreaktore nuklearetatik hiru aipatuko ditugu, Euskal Herriko gertuen daudenak, hain zuzen ere: Le Blayais-eko biak (I eta II), Braud et Saint Louis departamentuan, Bordele ondoan; eta Golfech-ekoa, Tarn-et-Garonne departamentuan, Tolosa ondoan.

Gure herrialdea 4 erreaktore nuklearez inguratuta dago eta erreaktore nuklear horiek Euskal Herriko mugetatik 5 eta 200 kilometro arteko distantziara daude. Garoña Burgosen dago eta 466 megawatteko ahalmena du. 1971n eraiki zuten eta Arabatik 5 kilometro dago. Frantziako hiru erreaktoreak, Lapurdi, Zuberoa eta Nafarroa Beheretik 200 kilometro dago, gutxi gorabehera. Le Blayais-eko zentral biek 910 megawatteko ahalmena dute, eta 1981ean eta 1983an eraiki zituzten. Golfech-eko zentralak 1.310 megawatteko ahalmena du eta 1991n eraiki zuten. Le Blayais-eko zentral nuklearra da Frantziako hiru zentral garrantzitsuenetako bat.

Zentral horiek guztiek azken urteetan istripuren bat izan dute instalazioetan —esate baterako, uholdeak

Blayais-ko zentralera ikasleek egindako bisita

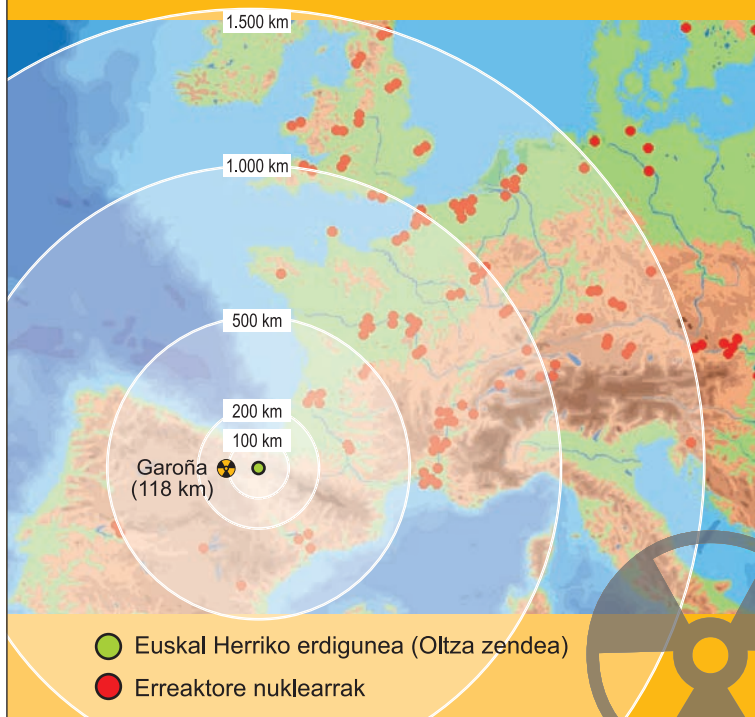

Ez dugu kostalde nuklearrik

Zorionez, Euskal Herrian oraingoz ez dago zentral nuklearrik. Hala eta guztiz ere, 60ko eta 70eko hamarkadetan hainbat plan egin ziren Hego Euskal Herriko kostaldean zentral nuklearrak eraikitze-ko. Zentral nuklearrak Lemoizen, Ea-Ispasterren eta Deban egitea proposatu zuten. Lemoizen (Bizkaia) hasi ziren: Iberduero elektrizitate-enpresak, egun Iberdrola deritzonak, bi erreaktore nuklear eraiki zituen. Erreaktore nuklear horiek prest zeuden 70eko urteetan abian jartzeko.

Iberdueroren, Espainiako Gobernuaren eta Eusko Jaurlaritzaren plan horiek –EAJk kudeatuak–, bertan behera gelditu ziren herritarren oposizioari eta ETaren esku-hartzeari esker. Herritarrek manifestazio itzelak egin zituzten, eta ETaren esku-hartzeak hainbat hildako eragin zituen –zentrala eraikitzen ari ziren langileak, erakunde armatuko militanteak, eta Iberdueroko ingeniari bat–. Ondorioz, inoiz martxan jarri ez ziren bi erreaktore haiek betiko geldiaraztea lortu zuten. Gainerako proiektuak ere bertan behera gelditu ziren. Basordaseko kalara joaten denak munstro hura ikusiko du oraindik ere; izan ere, ez dute eraitsi. Euskal Kostalde Ez Nuklearraren Aldeko Batzordea 1976an eratu zen. Batzorde historiko hartako arduradunen lana, gizon eta emakume haien lana, aitortzeko eta eskertzeko garaia da oraingoa.

Zentral nuklearren distantzia EHko erdigunearekiko

eta suteak–; dena den, istripu horiek ezin dira alderatu Japoniako Fukushima gertatutakoarekin. Hala eta guztiz ere, hondamendi nuklearra gertatuko balitz, Japoniakoaren larritasun berekoa izan edo larritasun gutxiagoa izan, Euskal Herriko biztanleen-

gan eragingo luke.. Argi dago Garoñako zentralak eragingo lituzkeela ondorio larrienak; izan ere, istripu nuklearren ebakuazio-planek zentraletik 30 kilometrora dauden biztanleak ebakuatzen dituzte. ■

AQUARIUM

Carlos Blasco de Imaz Plaza, 1
20003 Donostia (Gipuzkoa)

Tel: 943 44 00 99

aquariumss@aquariumss.com
www.aquariumss.com

